

AYNALI TÜFEK

Savaşlar, devletlerin hem askerî hem içtimaî hem de ekonomi sahasında en çok zorluk çektiği, sıkıntı yaşadığı süreçlerden biridir. İnsan da hem fiziki hem de psikolojik olarak bu süreçten en çok etkilenen unsurdur. Bu sürece uyum sağlamak adına bu zorlu süreçte can ve mal güvenliği için birçok yola başvurur. Çanakkale Muharebelerinde de her iki taraf muharebe ettiği siperler içinde ilginç icatlar ortaya çıkarmıştır. Aynalı Tüfek bunlardan biridir.

Düşman askeri geri çekilirken siperlerde pek çok silah, araç gereç bırakır. Şefik Bey raporunda bu araçların içinde o güne kadar bilinmeyen “tarassut aynalarının” da bulunduğuna raporunda yer vermiştir. Özellikle Arıburnu muharebe alanı çok dar ve siperler arası mesafe çok kısa olduğundan asker, siperden başını kaldırmadan karşı siperi ve muharebe alanını görmek için bu tarassut aynalarını tüfeğe sabitlemiş ve “aynalı tüfek” vücuda gelmiştir.

Binbaşı Burhaneddin, aynalı tüfek hakkında şunları söylemektedir:

“Gözetleme ve teyakkuz hususuna gelince, düşmanın bu hususta bize üstün olduğuna hiç şüphe yoktu. Mevzilerimiz gündüzleri gözetleme aynalarıyla daima gözetleniyordu. Bizde ayna yoktu. Bizim gözetlemecilerimiz mazgal deliklerine yanaştılar mı veyahut siperin üzerinden kafalarını gösterdiler mi, seçilmiş özel nişancılar, mitralyözler ve ayna düzenekli tüfeklerle düşmanın derhal ateşine uğrarlar ve genellikle başlarından isabet alırlardı. Bu şekilde düşman bizim de bu aracı imal etmeye başladığımız zamana kadar gözetleme konusunda ileri araziye hakim bulunuyordu.” Esat Paşa, 8 Haziran 1915 Salı günü, düşmanın kullandığı ve siperden dışarı çıkmadan gözetlemeye yarayan aynalı tüfek hakkında şunları söylemektedir:

“Gözetleme yerinden dürbünle düşman cephesini gözetlerken siperlerin bir kısmında flamaya benzer birtakım sıırıkların sağa sola sallanmakta olduğunu gördüm. Kurmaybaşkanım Fahrettin ve Topçu Komutanım Hasan Rıza Beyler’e de gösterdim. Bunların ne olduğunu önceden anlayamadık. Fakat dün gece düşmanı püskürttüğümüz sırada elimize geçenlerden bir tanesinin kontrolü sırasında gözetleme aynası olduğunu ve bununla siperden baş göstermeden kolay bir biçimde etrafı gözetlemeye yaradığını anladık. Bunu hemen ikmal işlerine bakan İsmail Hakkı Paşa’ya gönderdim. Ve acele elli tane yaptırıp yetiştirilmesini rica ettim. Fedakâr ve çalışkan İsmail Hakkı Paşa aynen yaptırmıştı.”

“Meşhur aynalı tüfeklerini ben yapardım”

Çanakkale gazisi Biga-Gündoğdu Bucağı’ndan Ali Demirel, muharebelerde kullanılan aynalı tüfekler ile ilgili şunları söylemiştir: “Arıburnu Cephesi’nde 27. Alay’ın o meşhur aynalı tüfeklerini ben yapardım. Marangozdum. Makineli tüfekçi yazmışlar beni. Benimle beraber 5 kişi var daha bizim köyden. Çanakkale’ye varınca piyadeye çevirdiler. Beni verdiler 27. Alay’a.

Mevzilerimiz Arıburnu'nun üzerlerindeydi. Ben 27. Alay, 2. Tabur 1. Bölük'te bulundum. Alay Kumandanımız Şefik Bey, Tabur Kumandanımız Kör Halis, Bölük Kumandanımız Hasan Efendi, Takım Kumandanımız Kara Mahmut'tu (Mülazım-ı evvel). Mevzilerde 9 ay durdum. 9 ay çakmak çaldım. Bizim bölük Kabatepe'deydi. Düşmanın çıktığı sabah, 1 ve 3. Taburlar Maydos (Eceabat)' taydılar. Biz yalnız 2. Tabur vardık Arıburnu'nda. Arkadan 1 ve 3. Taburlar da yetiştiler.

Gâvur bizim üzerimize çıktı. Bütün alayca hücum ettik düşmana. Bizim bölükte bütün subaylar vuruldu. Lâpsekili Eyüp Sabri kaldı bölüğün başında... Başçavuş'tu. "Düşman mevzileri bize çok yakındılar. Bomba atarlardı bizim mevzilerimize. Soğan filan da attılar. Sonra bizim mevzilerin önüne teller gerdiler de düşmanın attığı bombalar bir daha mevzilerimize düşmedi. Tellere çarpıp geri düştü. Düşman kaçarken, tünel kazıp içine dinamit doldurmuş. Patlatınca bizden bir bölük gitti. Hiç kimse kurtulamadı. Toprak minare gibi havaya çıktı. 27. Alay'ın aynalı tüfeklerini ben yaptım. Marangozdum demiştim ya... Sivillikte marangozluk bildiğimden tüfeklere ayna takma işini ben yaptım. Bölükte piyadeydim esasında. Bir gün düşmandan, düşman mevzilerine yaptığımız bir hücumdan, bir aynalı tüfek ele geçirmiştik. Bizim mevzilerin yanında bir tünel vardı. Tünelin içinde düşmandan ele geçirdiğimiz tüfeğe baka baka bizim tüfeklere de ayna takmışım. Her mangaya bir tane aynalı tüfek dağıtılmıştı benim yaptıklarımın. Tüfeğin namlusuna önlü arkalı iki ayna koyardım. Siperden kafanı çıkarmadan aynalara bakıp düşmanı görürdün.

18 Mart'ta düşman zırhlılarının Boğaz'ı zorladıkları zaman ben Arıburnu'ndaydım. Boğaz'dan geçemeyince kâfir, Mortu Limanı'na, Seddülbahir'e zorladı. Oralardan da söktüremeyince, Arıburnu'na çıkardı. Macaristan'dan getirdikleri kısa, ağır obüsler çok işe yaradı. Dik atıyor... Olduğu gibi gemilerin üzerine düşüyordu o toplar. Biz istihkâmlardan görüyorduk. Gemiye mermi düşünce duman içinde kalıyor ortalık. Gemideki gâvurlar kendilerini denize atıyorlardı. Gâvur bizim üzerimize çıkınca biz de hücum etmiştik. O hücumda katırların yanına kadar vardık. O sırada yan ateşine tuttu bizi kâfir. Elimdeki tüfeğin kundağı filan paralandı da bir demiri kaldı elimde.

O gün kalçalarımın yaralandım. Bak şimdi yürüyemiyorum. Paralandı her yanı benim. Şarapnel parçaları denk geldi bana. Yaralanınca Dimetoka Hastanesi'ne yolladılar. Üç ay hastanede yattım. Sonra çıkınca tekrar eski birliğime, mevzilere döndüm. Hastaneden dönünce ben hep aynalı tüfek işine baktım.